

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านขมิ้นจานทุ่ง อำเภอจังหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมศึกษาและผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) จำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย

1.1.2 ครูประจำชั้น จำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน
- 2) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน
- 3) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4 จำนวน 1 คน
- 4) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน
- 5) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 26 ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้วิจัย

1.2.2 คณะครูโรงเรียนบ้านขมิ้นจานทุ่ง จำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน
- 2) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน
- 3) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4 จำนวน 1 คน
- 4) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน
- 5) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน

1.2.2 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 10 คน ได้จากผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยการใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จับสลากจากผู้ปกครองของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ชั้นเรียนละ 1 คน รวมเป็น 6 คน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย จากคณะกรรมการสถานศึกษา โดยใช้วิธีจับสลาก อีก 4 คน รวมเป็น 10 คน

1.2.3 นักเรียน จำนวน 10 คน ได้มาจากตัวแทนชั้นเรียนแต่ละชั้น ประกอบด้วย

- 1) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน
- 2) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน
- 3) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน
- 4) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 คน
- 5) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน
- 6) หัวหน้าห้องชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน
- 7) ตัวแทนคณะกรรมการสถานักเรียน 4 คน ที่ไม่ใช่หัวหน้าห้องเรียน ได้มาโดยการจับสลาก

2. ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ จากวันที่ 10 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 ถึง วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ. 2551

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำเอาหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart โดยดำเนินตามวงจร PAOR ซึ่งเป็นวงจรพัฒนาคุณภาพประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นร่วมกันวางแผน (Plan) ขั้นร่วมการปฏิบัติตามแผน (Action) ขั้นการสังเกตผลที่เกิดขึ้น (Observation) และขั้น

การสะท้อนผล (Reflection) ร่วมกันปรับปรุงและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

1. ชั้นวางแผน (Planning)

1.1 สภาพปัจจุบันการดำเนินงานและปัญหา

1.1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการพัฒนาการดำเนินการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านขมิ้นจานทุ่ง โดยการสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครองนักเรียน เอกสารการประเมินภายนอก และข้อมูลสถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียนโรงเรียนบ้านขมิ้นจานทุ่ง

1.1.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาประชุมกลุ่มเพื่อวิเคราะห์ แยกแยะรายละเอียดของปัญหาการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในกรอบงานที่ปฏิบัติได้ดังนี้

- 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน
- 2) การวางแผนดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน
- 3) การดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน

1.2 กลยุทธ์ในการพัฒนา ผลสรุปจากการประชุมคณะครูโรงเรียนบ้านขมิ้นจานทุ่ง ได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาทั้งระบบ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านขมิ้นจานทุ่ง ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม ความสนใจในการอ่าน ความสม่ำเสมอในการอ่าน และเจตคติในการอ่าน โดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ทั้ง 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการแนะนำหนังสือ กิจกรรมภาษาไทยวันละคำ กิจกรรมยอดนักอ่าน กิจกรรมที่สอนน้อง

1.3 แผนการปฏิบัติการ (Action Plan) ซึ่งเสนอในตารางที่ 1

ตารางที่ 4 แผนปฏิบัติการพัฒนา

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
1. ประชุมศึกษาและวิเคราะห์ผลการประเมินภายนอก (สมศ.) ปัญหาการพัฒนาการเรียน การอ่านของนักเรียน	เพื่อศึกษาหาสาเหตุและจุดอ่อนในการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน	10 พฤษภาคม 2551	กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	ประชุม	บันทึกประชุม	- เอกสารการประกันคุณภาพของสมศ. - รายงานการประเมินตนเอง - รายงานการประเมิน
2. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาครูเกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียน	เพื่อให้บุคลากรมีความตระหนักใน ความสำคัญของการส่งเสริมการอ่าน มี ความรู้ความเข้าใจ สามารถวางแผน	12 พฤษภาคม 2551	กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	- การประเมิน	- แบบประเมิน	ภายนอก กลุ่มผู้ร่วมวิจัย - เอกสารประกอบการประชุม - วิทยากร - กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูล
	และ ดำเนินงานส่งเสริมการอ่านได้					
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน - การแนะนำหนังสือ - กิจกรรมภาษาไทยวันละคำ - กิจกรรมยอดนักอ่าน - กิจกรรมที่สอนน้อง	เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียน	20 พฤษภาคม 2551 ถึง 30 กันยายน 2551	กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	- การสังเกต - การสัมภาษณ์ - การประเมิน	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์ - แบบประเมิน	- กลุ่มผู้ร่วมวิจัย - ครู - นักเรียน - ผู้ปกครอง

2. การปฏิบัติ (Action)

หลังจากกำหนดแผนปฏิบัติการแล้ว กลุ่มผู้วิจัยดำเนินการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ผู้รับผิดชอบคือ กลุ่มผู้วิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ

แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต ระยะเวลาในการดำเนินการระหว่างวันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ถึง วันที่ 30 เดือน กันยายน พ.ศ. 2551 มีเป้าหมายคือการพัฒนาการดำเนินการส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านมีขั้นตอน คือ การกำหนดเป้าหมายและวางแผนเตรียมการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดเตรียมสถานที่ประสานงานฝ่ายต่าง ๆ ในการจัดการประชุม เพื่อให้ความรู้แก่ครูโรงเรียนบ้านขมิ้นงานทุ่ง เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมรักการอ่าน

2.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมการแนะนำหนังสือ กิจกรรมภาษาไทยวันละคำ กิจกรรมยอคนักอ่าน และกิจกรรมพี่สอนน้อง มีการปฏิบัติงานดังนี้

2.2.1 การดำเนินกิจกรรมแนะนำหนังสือ

วางแผนพัฒนาการดำเนินงานสร้างเสริมพฤติกรรมรักการอ่านตามโครงการแนะนำหนังสือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อทำความเข้าใจในการดำเนินงานตามโครงการ ได้ศึกษาจากเอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนางานเสริมสร้างพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียน ศึกษาขั้นตอนกระบวนการในการจัดกิจกรรมวิเคราะห์แผนงาน/โครงการที่สร้างขึ้นในระหว่างประชุมปฏิบัติการ และนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เครื่องมือในการกำกับ ติดตามผล ประเมินผล การดำเนินงานจัดกิจกรรมส่งเสริม การประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยประชุมปรึกษาหารือ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและแบ่งงานกันรับผิดชอบ

2. คัดเลือกหนังสือที่จะให้อ่านอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

3. กำหนดระยะเวลาจำนวนหนังสือให้อ่านอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1

เล่ม ต่อ 1 คน

4. กำหนดการประเมินผลโครงการและจัดสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 2 ดำเนินงาน

ครู นักเรียน ผู้บริหารตลอดจนบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เมื่อได้ยินสัญญาณที่กำหนดไว้ดังขึ้นต้องอ่านหนังสือ บทความ หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ผู้ร่วมวิจัย

เตรียมไว้ให้อย่างน้อยวันละ 15 นาที กำหนดเวลาอ่านตั้งแต่เวลา 08.40 น. ถึง เวลา 08.55 น. ทุกวัน และจัดบันทึกการอ่านไว้ตามแบบที่กำหนด โดยกำหนดให้อ่านจนจบเล่ม อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 เล่ม ต่อ 1 คน

ขั้นที่ 3 รายงานผลการดำเนินงาน

1. ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามโครงการได้
2. โครงการวางทูลงงานอ่านทุกคนทำให้ทุกคนในสถานศึกษาได้อ่านหนังสือทุกวัน
3. โครงการนี้ส่งเสริมให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน หน้าที่ความรับผิดชอบในการอ่าน
4. กระบวนการในการดำเนินงานตามโครงการไม่ยุ่งยากมากนัก
5. การส่งเสริมการอ่านตามโครงการ ปฏิบัติบ่อย ๆ ทุกวันทำให้เบื่อได้
6. แบบบันทึกการอ่านควรปรับปรุงให้เหมาะสมกะทัดรัด ไม่มีข้อความต่าง ๆ ให้กรอกมากนักและควรใช้ได้หลาย ๆ กิจกรรม
7. ควรมีการควบคุมชั้นเรียนให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอ่าน

ขั้นที่ 4 พัฒนาปรับปรุงดำเนินงาน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำข้อสรุป และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ ประชุมปรึกษาหารือระหว่างกลุ่มผู้วิจัย โดยการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและได้ร่วมกันสรุปเสนอแนะที่ควรปรับปรุง ในการดำเนินงานตามโครงการวางทูลงงานอ่านทุกคนในครั้งต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพได้แก่

จัดกิจกรรมเสริมกิจกรรมแนะนำหนังสือ ดังนี้

1. จัดทำสถิติการอ่านหนังสือไว้ทุกห้อง โดยเก็บข้อมูลจากแบบบันทึกการอ่านในแต่ละเดือนจะมีการสรุปผลเพื่อให้ผู้อ่านได้มากที่สุดตามโครงการได้รับรางวัลในแต่ละชั้นเป็นการกระตุ้น จูงใจในการอ่าน
2. ให้นักเรียนหรือครูสรุปสาระหรือข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในแต่ละชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของการอ่านและเกิดทักษะในการอ่านสรุปความ

2.2.2 การดำเนินงานกิจกรรมภาษาไทยวันละคำ

พัฒนาดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน ตามกิจกรรมภาษาไทยวันละคำ
ผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษา วางแผนและดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยประชุมปรึกษาหารือ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ
และแบ่งงานกันรับผิดชอบ
2. การนำเสนอ โดยกำหนดนำเสนอตอนเช้าหลังเคารพธงชาติ
ทุกวันเตรียมตัวในการนำเสนอภาษาไทยวันละคำ
3. กำหนดการประเมินผลโครงการและจัดสร้างเครื่องมือ
4. ประชาสัมพันธ์โครงการ

ขั้นที่ 2 ดำเนินการ

ผู้ร่วมวิจัยได้นำเสนอภาษาไทยวันละคำในตอนเช้าหลัง
ทำความเคารพธงชาติทุกวัน โดยผู้นำเสนอเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 นำเสนอ
คำที่มักเขียนผิด การอ่าน และการสะกดให้ถูกต้อง และผู้ร่วมวิจัยบันทึกผลสมุดภาษาไทย
ประจำวัน

ขั้นที่ 3 รายงานผลการดำเนินงาน

1. ความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมภาษาไทยวันละ
คำของผู้รับผิดชอบ

2. ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการใช้ภาษาไทยของนักเรียน

ขั้นที่ 4 พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่รวบรวมได้
ไปประชุมปรึกษาหารือระหว่างกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยการสัมภาษณ์และสังเกตการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมการอ่านและได้ร่วมกันสรุปเสนอแนะสิ่งที่ควรปรับปรุงในการดำเนินงานตาม
โครงการภาษาไทยวันละคำในครั้งต่อไป ให้เกิดประสิทธิภาพ ได้แก่

จัดกิจกรรมส่งเสริมโครงการภาษาไทยวันละคำ ดังนี้

หลังจากนำเสนอภาษาไทยวันละคำในตอนเช้าหน้าเสาธงแล้ว เมื่อ
นักเรียนกลับขึ้นห้องเรียนหนังสือควรประจำชั้นควรมีการสนทนาทบทวนภาษาไทยที่นำเสนอ
ประจำวันและการใช้ที่ถูกต้องอีกครั้งพร้อมกับให้นักเรียนบันทึกผลสมุด เพื่อเป็นการตอกย้ำ
ให้เกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น

2.2.3 การดำเนินงานกิจกรรมยอดนักอ่าน

การดำเนินงานกิจกรรมยอดนักอ่าน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาวางแผน และดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพ โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยประชุมปรึกษาหารือ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ และแบ่งงานกันรับผิดชอบ
2. กำหนดเกณฑ์การประกวดการอ่านตาม โครงการยอดนักอ่าน ตามระดับชั้นคัดเลือกหนังสือที่จะให้อ่าน และจัดทำรายการหนังสือแต่ละระดับ
3. กำหนดระยะเวลาและจำนวนหนังสือให้อ่านสัปดาห์ละ 2 เล่ม ใน 4 สัปดาห์ และกำหนดหลักเกณฑ์การประกวดการอ่านในแต่ละระดับ
4. กำหนดการประเมิน โครงการและสร้างเครื่องมือ
5. ประชาสัมพันธ์โครงการ
6. ตัดสินและมอบรางวัล แก่ยอดนักอ่านเดือนละ 1 ครั้ง

ขั้นที่ 2 ดำเนินการ

ผู้ร่วมวิจัยดำเนินงานตาม โครงการยอดนักอ่าน โดยจัดกิจกรรม แยกเป็นระดับชั้นดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2
2. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4
3. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยวางแผน ดำเนินงานตาม โครงการ ประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมและเกณฑ์การประกวดการอ่าน ดำเนินการรับสมัครนักเรียนในแต่ละระดับจัด แข่งขันเดือนละ 1 ครั้ง โดยกำหนดให้อ่านหนังสือที่บ้านสัปดาห์ละ 2 เล่ม ใน 4 สัปดาห์ ตามที่ผู้ร่วมวิจัยได้คัดเลือกหนังสือให้อ่านแต่ละระดับ วันแข่งขันให้ผู้สมัครแต่ละระดับเลือก หนังสือที่ตนเองอ่าน 1 เล่ม และแข่งขันตามเกณฑ์การประกวดการอ่านตามโครงการ ยอดนักอ่าน ผู้ร่วมวิจัยตรวจและประเมินผลการอ่าน ผู้ที่ได้รับการตัดสินเป็นยอดนักอ่านให้ ได้รับประกาศเกียรติคุณบัตรหรือเป็นรางวัลอื่นที่จัดให้ตามระดับชั้นที่แข่งขัน

ขั้นที่ 3 รายงานผลการดำเนินงาน

1. ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรม

ส่งเสริมการอ่านตามโครงการได้

2. กิจกรรมยอคนักอ่านเป็นกิจกรรมที่เป็นผลมาจากการส่งเสริมการอ่านหลังจากที่มีการกระตุ้นให้สนใจ การอ่านมาแล้วกิจกรรมนี้ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพการอ่านของนักเรียน เพราะรวมเอาการรู้จักเลือกหนังสืออ่านการประเมินคุณค่าหนังสือ การแสดงทักษะในการอ่าน และการสรุปเรื่องราวของหนังสือที่อ่าน

3. เป็นกิจกรรมที่กระตุ้น จูงใจใช้รางวัลและใบประกาศเกียรติคุณบัตรทำให้ผู้ได้รับภูมิใจในความเป็นยอดนักอ่านของตนเอง

4. ผู้ปกครองนักเรียนถ้าช่วยส่งเสริมการอ่านที่บ้านจะทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จและได้ประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างมาก

ขั้นที่ 4 พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ไปประชุมปรึกษาหารือระหว่างกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและได้ร่วมกันสรุป เสนอแนะสิ่งที่ควรปรับปรุงในการดำเนินงาน ตามโครงการยอคนักอ่านในครั้งต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพ ได้แก่

จัดกิจกรรมเสริมกิจกรรมยอคนักอ่าน ดังนี้

เสริมกิจกรรมด้วยการส่งจดหมายขอความร่วมมือจากผู้ปกครองของนักเรียนให้ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านมากขึ้น และนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันตามโครงการยอคนักอ่าน ได้เรียนเชิญผู้ปกครองของนักเรียนเป็นผู้มอบรางวัลหรือใบประกาศเกียรติคุณบัตรให้ด้วยตนเองเป็นการกระตุ้น จูงใจ สร้างความภูมิใจแก่นักเรียนและผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน

2.2.4 การดำเนินงานกิจกรรมพี่สอนน้อง

การพัฒนาดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียนตามกิจกรรมพี่สอนน้องดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมการ

1. ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนและแบ่งงานกันรับผิดชอบ

2. คัดเลือกนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านจากนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ปีที่ 4 - 6

3. รับสมัครนักเรียนที่จะช่วยสอนเนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษา

4. กำหนดระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม

5. เตรียมสถานที่และหนังสือภาพที่จะใช้สำหรับสอนน้อง
ชั้นที่ 2 ดำเนินการ

จัดกิจกรรมหลังพักรับประทานอาหารเที่ยง เวลา 12.40 น. --

13.00 น. ใช้เวลาวันละ 20 นาที ของทุกวัน โดยนักเรียนที่เป็นพี่จะจับคู่กับน้องที่มีปัญหาด้านการอ่าน โดยใช้สถานที่ห้องสมุดและหนังสือในห้องสมุดในดำเนินกิจกรรมพี่สอนน้อง

ชั้นที่ 3 รายงานผลการดำเนินการ

1. บันทึกรายงานการสอนน้องในแต่ละวัน โดยพี่จะบันทึกผล

การสอนน้อง

2. บันทึกการเล่าเรื่องจากหนังสือที่อ่านของนักเรียน

3. พี่และน้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและ

กัน

ชั้นที่ 4 พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้จาก

การประชุมปรึกษาหารือระหว่างกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยการสัมภาษณ์ สังเกต และประเมิน
กิจกรรมพี่สอนน้องในครั้งต่อไป ให้เกิดประสิทธิภาพได้แก่

จัดกิจกรรมส่งเสริมโครงการพี่สอนน้อง ดังนี้

ครูผู้รับผิดชอบต้องมีความใส่ใจกำกับดูแลในการดำเนินกิจกรรมสังเกต
พัฒนาการนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน จัดกิจกรรมเสริมแข่งขันการเล่าเรื่องจากหนังสือ
และการจัดกิจกรรมแข่งขันวาดภาพจากหนังสือที่อ่าน เป็นต้น

3. การสังเกต (Observation)

ดำเนินการโดยกลุ่มผู้วิจัยได้ปฏิบัติการ ซึ่งได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.1.1 บันทึกการประชุม

3.1.2 การสัมภาษณ์

3.1.3 การประเมิน

3.2 กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน ส่งเสริมการอ่าน

3.2.1 การสัมภาษณ์

3.2.2 การสังเกต

3.2.3 การประเมิน

4. การสะท้อนผล (Reflection)

เป็นการสรุปผลการดำเนินงานทุกกิจกรรมเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาระหว่างการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้วิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1. แบบประเมิน ใช้ประเมินความรู้ความเข้าใจของครูที่มีต่อการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน และประเมินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

2. แบบสังเกต ใช้สังเกตสภาพปัจจุบันการดำเนินเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านขมิ้นจานทุ่ง และใช้สังเกตพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่าน

3. แบบสัมภาษณ์ใช้สัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่าน และเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านทั้ง 4 กิจกรรม ต่อการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนให้สามารถดำเนินงานส่งเสริมการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประชุมกันอย่างน้อยสัปดาห์ 1 ครั้ง เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามกรอบตัวบ่งชี้

ตารางที่ 5 กลยุทธ์และตัวบ่งชี้สำคัญ การจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน โรงเรียนบ้านขมิ้นจานทุ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551

กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	เป้าหมายเชิงปริมาณ
กิจกรรมแนะนำหนังสือ	1. มีการการจัดกิจกรรมแนะนำหนังสือสม่ำเสมอต่อเนื่อง 2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้นสนใจในการอ่าน	- จัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง - ร้อยละ 80 ของนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวบ่งชี้	เป้าหมายเชิงปริมาณ
กิจกรรมภาษาไทยวันละคำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนที่รับผิดชอบกิจกรรมนำเสนอภาษาไทยวันละคำทุกวัน 2. นักเรียนบอกภาษาไทยวันละคำที่นำเสนอได้อย่างถูกต้อง 3. นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องมากขึ้น 	<p>อ่านหนังสือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนนำเสนอหน้าเสาธงตอนเช้าทุกวัน - ร้อยละ 70 ของนักเรียนเขียนและบอกภาษาไทยวันละคำนำเสนอได้ถูกต้อง
กิจกรรมยอคนักอ่าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถบันทึกเรื่องราวที่อ่านได้ 2. ผู้เรียนเล่าเรื่องที่อ่านได้ 3. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง - ร้อยละ 80 ของนักเรียนสามารถเล่าเรื่อง
กิจกรรมพี่สอนน้อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีความสนใจและให้ร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมพี่สอนน้อง 2. นักเรียนมีความพฤติกรรมการอ่านมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมทุกวัน - สถิติการยืมหนังสือห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ มี 4 ฉบับ
2. แบบสังเกต มี 2 ฉบับ
3. แบบประเมิน มี 2 ฉบับ

ตารางที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเสริมสร้างพฤติกรรมการรักการอ่านของ
นักเรียนโรงเรียนบ้านขมิ้นจานทุ่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

กิจกรรม	วิธีเก็บข้อมูล	เครื่องมือ	ผู้ตอบ
1. สำรวจปัญหาและ ความต้องการพัฒนา	- สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์	- ครู - นักเรียน
2. กิจกรรมแนะนำ หนังสือ	- สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์ - ประเมินกิจกรรม	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์ - แบบประเมิน	- ครู - นักเรียน
3. กิจกรรมภาษาไทย วันละคำ	- สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์ - ประเมินกิจกรรม	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์ - แบบประเมิน	- ครู - นักเรียน
4. กิจกรรมยอดนักอ่าน	- สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์ - ประเมินกิจกรรม	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์ - แบบประเมิน	- ครู - นักเรียน
5. กิจกรรมพี่สอนน้อง	- สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์ - ประเมิน กิจกรรม	- แบบสังเกต - แบบสัมภาษณ์ - แบบประเมิน	- ครู - นักเรียน

2. ลักษณะของเครื่องมือ

2.1 แบบสัมภาษณ์เป็นแบบที่มีโครงสร้างชนิดปลายเปิด มีจำนวน 3 ฉบับ

2.1.1 ฉบับที่ 1 มีจำนวน 3 ข้อ ใช้สัมภาษณ์ครู เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาในการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของ
นักเรียนในโรงเรียน

2.1.2 ฉบับที่ 2 มีจำนวน 8 ข้อ ใช้ในการสัมภาษณ์ครู เกี่ยวกับการ
พัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมการรักการอ่านของนักเรียน

2.1.3 ฉบับที่ 3 มีจำนวน 8 ข้อ ใช้สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในปกครองจากการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

2.1.4 ฉบับที่ 4 มีจำนวน 9 ข้อ ใช้สัมภาษณ์นักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนจากการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

2.2 แบบสังเกต มี 2 ฉบับ

2.2.1 แบบสังเกต ฉบับที่ 1 จำนวน 5 ข้อ ใช้ในการสังเกตการณ์สภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

2.2.2 แบบสังเกตฉบับที่ 2 เป็นแบบปลายเปิดใช้ในการสังเกตบันทึกการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ทั้ง 4 กิจกรรม

2.3 แบบประเมิน จำนวน 3 ฉบับ

2.3.1 ฉบับที่ 1 จำนวน 10 ข้อ ใช้ในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของครูการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3.2 ฉบับที่ 2 จำนวน 10 ข้อ ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินงานจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ทั้ง 4 กิจกรรม

3. วิธีสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

วิธีสร้างเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในโรงเรียน

3.2 ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมิน มีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้วิจัยให้สัมภาษณ์เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ลักษณะคำถามปลายเปิดเพื่อเปิดโอกาสให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตน และได้ข้อมูลที่ละเอียดยิ่งขึ้น มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) กำหนดขอบข่ายที่ต้องการสัมภาษณ์

- 2) สร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบที่กำหนด
- 3) นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณา
- 4) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- 5) นำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.2 แบบสังเกต มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
- 2) ศึกษาข้อมูลการพัฒนาการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนและจัดทำโครงการวางทุกงานอ่านทุกคน
- 3) ดำเนินการสร้างแบบสังเกตตามขอบเขตการศึกษาครั้งนี้
- 4) นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณา
- 5) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- 6) นำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3 แบบประเมินความรู้ความเข้าใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างพฤติกรรมรักการอ่านของครู และแบบประเมินการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานส่งเสริมรักการอ่าน
- 2) ศึกษาเอกสารเกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72 - 73)
- 3) ดำเนินการสร้างแบบประเมิน โดยกำหนดตามขอบเขตการประชุมเชิงปฏิบัติการ และขอบเขตการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมรักการอ่าน 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะนำหนังสือ กิจกรรมภาษาไทยวันละคำ กิจกรรมยอคนักอ่าน กิจกรรมที่สอนน้อง
- 4) นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณา
- 5) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- 6) นำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ผู้เชี่ยวชาญที่พิจารณาตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ความครอบคลุมตามเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะของแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

3.3.1 นายรณชัย ศรีสุริยัญญาวงศ์ คีษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3.3.2 นางสุทิน พิพัฒน์มงคล คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3.3.3 นายคมศักดิ์ อีโน ผู้อำนวยการชำนาญพิเศษ โรงเรียนเมือง
ร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3.4 นำเครื่องมือที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์นำไปใช้

3.5 เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยวิธีการดังนี้

1. สัมภาษณ์ครู ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านและพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน
2. สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน สัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของผู้ร่วมวิจัย
3. บันทึกการสังเกตจากการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน โดยผู้วิจัยสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูผู้ร่วมวิจัย และบันทึกการสังเกตจากการพัฒนาพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียน โดยกลุ่มผู้วิจัยให้ข้อมูล และผู้ปกครองนักเรียนให้ข้อมูล สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ระหว่างการดำเนินงาน
4. ประเมินความรู้ความเข้าใจจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างพฤติกรรมรักการอ่านของผู้เข้ารับการอบรม
5. ประเมินการดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียน
6. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 10 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 ถึง วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ. 2551

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ระหว่างวันที่ 10 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 ถึง วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ. 2551 โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมิน นำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงหมวดหมู่
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์แบบสอบถามทุกฉบับและเลือกแบบสอบถามที่ได้รับคืนเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้วิเคราะห์ โดยวิธีการให้คะแนนดังนี้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับการปฏิบัติมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วหาค่าเฉลี่ยไปเทียบเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3.51-4.50	ระดับการปฏิบัติมาก
2.51-3.50	ระดับการปฏิบัติปานกลาง
1.51-2.50	ระดับการปฏิบัติน้อย
1.00-1.50	ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูล 2 ลักษณะดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการตีความสร้างข้อสรุป (Induction) (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 89-92) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต การสัมภาษณ์ จากการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาประมวลผลและเรียบเรียงเสนอในรูปแบบ
ความเรียง

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ร้อยละ
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY